

SPRAWOZDANIE za 2023 r.

**z realizacji zadań Ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej w 2023r.
oraz „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023”**

Piecki 2024

Spis treści

Wstęp

I. Cele Gminnego Programu Wspierania Rodziny

II. Realizacja zadań w zakresie wspierania rodziny

A. Zadania wynikające z :

- 1) ustawy z dnia 9 czerwca 2011r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- 2) ustawy z dnia 4 listopada 2016r „Za Życiem”

B. Sprawozdanie z realizacji zadań asystenta z zakresu:

- 1) wspierania rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, pokonywania innych trudności życiowych i wzmocnienia w prawidłowym funkcjonowaniu oraz wspierania kobiet w ciąży i rodzin zgodnie z ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem”
- 2) systemowej i kompleksowej opieki i rozwoju dziecka w rodzinie
- 3) spójnej interdyscyplinarnej współpracy z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.
- 4) Utworzenie Centrum Usług Społecznych

III. Źródła finansowania

IV. Monitoring

V. Wnioski i potrzeby

Wstęp

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Piecki na lata 2021 – 2023, przyjęty został Uchwałą nr XXX/184/21 Rady Gminy Piecki z dnia 19 kwietnia 2021 r.

Potrzeba opracowania i realizacji tego programu wynika z art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z art.179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej składa Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Art.1. Ustawy określa:

- 1) zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnieniu jej pełnoletnich wychowanków;
- 2) zasady administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 3) zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- 4) zadania w zakresie postępowania adopcyjnego;

Zgodnie z art. 8 i 9,10 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej(Dz. U. z 2017 r. poz.697):

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo wychowawczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Założeniem podstawowym ustawy jest stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, jeśli ma ona trudności w wypełnianiu swoich funkcji. Chodzi o zapewnienie pomocy, która wyeliminuje groźbę zabrania dziecka rodzinie lub, w szczególnych sytuacjach, szybki powrót do rodziny po okresowym pobycie poza nią. Kierując się tą ideą, w przepisach ustawy duży nacisk położono na działania profilaktyczne, pomagające rodzinie w prawidłowym funkcjonowaniu i zapobiegające powstawaniu patologii. Profilaktyka rodzinna będzie realizowana przede wszystkim przez gminne instytucje świadczące usługi na rzecz dziecka i rodziny. Pomoc ma być skierowana głównie do rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych przemocą, ubogich i zagrożonych ubóstwem. Uregulowania prawne w/w ustawy mają za zadanie zapewnić efektywne sposoby wspierania rodziny w wychowaniu dzieci. Istotne znaczenie ma także praca z rodziną, która decyduje o psychicznym i intelektualnym rozwoju dziecka, o jego poczuciu własnej wartości i bezpieczeństwie emocjonalnym.

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wójt zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwoju umiejętności opiekuńczo- wychowawczych rodziny;
- 4) podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomoc w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążenie do integracji rodziny

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie:

- 1) pracy z rodziną
- 2) pomocy w opiece i wychowaniu dziecka

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Rodzina może otrzymać wsparcie przez działania:

- instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny;
- placówek wsparcia dziennego;

Na terenie gminy Piecki do dnia 01 września 2019r. funkcjonowała Placówka Wsparcia Dziennego Świetlica Opiekuńczo- Wychowawcza „Mrowisko” w Nawiadach. W okresie sprawozdawczym na terenie gminy Piecki nie funkcjonowała Placówka Wsparcia Dziennego ze względu na brak możliwości zapewnienia warunków lokalowych zgodnie z wymogami ustawy o wspieraniu rodziny.

3) rodzin wspierających;

Działania rodziny wspierającej określa art. 29-31 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. Z 2019r.poz.1111)

Funkcję rodziny wspierającej mogą pełnić osoby z bezpośredniego otoczenia dziecka (np. sąsiedzi, krewni), które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo. Zadaniem rodziny wspierającej jest aktywna pomoc w przewycięzaniu trudnych sytuacji rodzinnych. Formy pomocy wynikają z potrzeb rodziny i mogą dotyczyć, udzielania porad i wskazówek w takich kwestiach jak np.: gotowanie, sprzątanie, higiena osobista, gospodarowanie budżetem domowym, prowadzenie gospodarstwa domowego, organizowanie czasu wolnego dla dzieci, nauka wspólnego spędzania czasu wolnego przez członków rodziny, pomoc w nauce.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pieckach zapraszał do współpracy rodziny chcące zostać rodzinami wspierającymi. Informacja o możliwości zostania rodziną wspierającą umieszczenia jest na stronie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w aktualnościach. W gminie Piecki nie było rodzin wspierających. Pracę z rodziną organizuje gmina lub podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania na podstawie art. 190. W przypadku gdy w wyznaczonym na podstawie ust. 1 podmiotem jest ośrodek pomocy społecznej, w ośrodku można utworzyć zespół do spraw asysty rodzinnej.

Praca z rodziną powinna być prowadzona w szczególności w formie:

- konsultacji i poradnictwa specjalistycznego
- terapii i mediacji
- usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych;
- pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego;
- organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobiegania izolacji, zwanych dalej „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”.

Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

Uchwała nr XXXII/195/17 Rady Gminy Piecki z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pieckach, stanowi podstawę prawną do realizacji przez GOPS zadań w/w ustawy.

I. Cele Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023

Cel główny:

Poprawa sytuacji rodzin oraz ich wspieranie w prawidłowym funkcjonowaniu w oparciu o zintegrowany i kompleksowy system wsparcia i działań na rzecz rodzin w Gminie Piecki.

Cele szczegółowe:

- 1. Wspieranie rodziny** w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pokonywanie innych sytuacji życiowych i wzmacnianie w prawidłowym funkcjonowaniu.
- 2. Rozwój dziecka**, systemowa i kompleksowa opieka, wychowanie w rodzinie oraz w placówkach wsparcia dziennego.
- 3. Spójna, interdyscyplinarna współpraca** osób, instytucji, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych na rzecz wspierania rodzin zapobiegająca wykluczeniom.
- 4. Utworzenie Centrum Usług Społecznych**

Zgodnie z ustawą z dnia 19 listopada 2019 r. „O realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych”.

II. Realizacja zadań w zakresie wspierania rodziny

A. Zadania wynikające z:

1) ustawy z dnia 9 czerwca 2011r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Zadania asystenta z ustawy o wspieraniu rodziny:

- ✓ opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- ✓ opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- ✓ udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- ✓ udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- ✓ udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- ✓ udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- ✓ wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- ✓ motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- ✓ udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- ✓ motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- ✓ udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- ✓ podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- ✓ prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- ✓ prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- ✓ dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1;

- ✓ monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- ✓ sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- ✓ współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- ✓ współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą.

2) ustawy z dnia 4 listopada 2016r o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem”

Zadania asystenta rodziny w ramach ustawy „Za Życiem”:

- ✓ Wsparcie i towarzyszenie emocjonalne.
- ✓ Pomoc w dotarciu do miejsc oraz specjalistów, gdzie rodzina może otrzymać wsparcie.
- ✓ Opracowanie wspólnie z kobietą w ciąży i/lub rodziną indywidualnego katalogu możliwego wsparcia.
- ✓ Załatwianie spraw w różnych instytucjach w imieniu rodziny na podstawie upoważnienia.

Pomoc rodzinie w ramach w/w ustawy:

- ✓ w skutecznym przezwyciężaniu trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka,
- ✓ w uzyskaniu wsparcia psychologicznego
- ✓ w uzyskaniu pomocy prawnej, w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych,
- ✓ w dostępie do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej.

3) Ustawy z dnia 14 kwietnia 2023r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U.2023 poz.819) wniosła następujące zmiany do ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2023, poz.1426):

- ✓ w art. 15 ust.1 po pkt 11 dodano do zadań asystenta rodziny pkt 11a w brzmieniu: „ udzielanie wsparcia dziecku przez towarzyszenie mu podczas rozprawy z jego udziałem,o których mowa w art.76 a § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Z 2022 r. poz. 1375 ze zm.)”;
- ✓ w art. 17 dodano ust. 5 w brzmieniu: „ Podmiot, o którym mowa w ust. 1, na wezwanie sądu,o którym mowa w art.76a § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego, przekazuje niezwłocznie liczbę asystentów rodziny wraz z danymi kontaktowymi”.

B. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ W ZAKRESIE:

1) wspierania rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, pokonywania innych trudności życiowych i wzmacniania w prawidłowym funkcjonowaniu oraz wspierania kobiet w ciąży i rodzin zgodnie z ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „ Za Życiem”

Asystent rodziny to zawód powołany do pracy z rodziną z dziećmi, którego głównym zadaniem jest wspieranie rodziców w prawidłowym wypełnianiu przez nich funkcji opiekuńczo – wychowawczej oraz kształtowanie umiejętności członków rodziny w zakresie znajdowania rozwiązań trudności życiowych.

Praca asystenta prowadzona jest głównie metodą asystowania bowiem daje ona możliwość wsparcie nie tylko informacyjnego i instrumentalnego, ale również oparcie w trudnych sytuacjach życiowych. Asystentura niesie przekonanie, że w kryzysie, w jakim znalazły się rodziny, nie pozostają sami, ale jest ktoś, kto pomoże poszukać zasobów niezbędnych do

pokonania trudności, zademonstruje, jak przechodzić przez zawły labirynt urzędniczych spraw, czy też zaproponuje nowe sposoby reagowania na codzienne sytuacje. W 2023r. Asystent rodziny pomagał w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo – wychowawczych w **14 rodzinach** oraz udzielono wsparcia **39 dzieciom** w tym wspierano **1 rodzinę i 2 dzieci w rodzinie z Ustawy „Za Życiem”**.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informacje o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, pracownik socjalny podejmuje działania, które koncentrują się przede wszystkim na diagnozowaniu i analizowaniu sytuacji rodzin oraz ustalaniu przyczyn występującego w nich kryzysu. Jeżeli z tej analizy wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta rodziny, wówczas występuje z wnioskiem do Kierownika ośrodka o jego przydzielenie. Kierownik ośrodka po otrzymaniu wniosku przydziela rodzinie asystenta.

W 2023r. Asystent rodziny otrzymał 4 zlecenia na pracę z rodziną. Wszystkie wnioski o objęcie wsparciem asystenta rodziny wpłynęły od pracowników socjalnych. W pozostałych rodzinach kontynuowano pracę.

Głównym celem pracy asystenta jest podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny, motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego, pomoc w integracji oraz przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny. Należy nadmienić, że rodzinie może zostać przydzielony asystent rodziny, tylko, za jej zgodą. W tym kontekście asystenturę należy rozumieć jako formę wsparcia, a nie przymusu. Rolą asystenta rodziny nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego. Asystent rodziny kierowany jest do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Potrzeba podejmowanych przez niego działań pomocowych ustanie wraz z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Rola asystenta rodziny ma istotne znaczenie już na etapie profilaktyki. Jego zadaniem jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Działania polegają na aktywnym wspieraniu rodziny, w której mają miejsce problemy trudne do pokonania przez tę rodzinę. Praca asystenta ma charakter kompleksowy. W pierwszej kolejności osoba pełniącą tą funkcję dba o rozwiązanie problemów opiekuńczo wychowawczych, podstawowych problemów socjalnych rodzin – mieszkaniowych, materialnych, zdrowotnych, czy prawnych. Ponadto pomaga również w rozwiązywaniu problemów szkolnych, emocjonalnych, rodzinnych, problemów w grupie rówieśniczej. Asystent rodziny wspiera również podopiecznych w podejmowaniu aktywności społecznej. Do jego zadań należy też motywowanie podopiecznych do podnoszenia kwalifikacji zawodowych lub kontynuowania nauki, pomoc w wyborze odpowiedniej szkoły lub kursów zawodowych, przełamywaniu kompleksów i ewentualnych kryzysów wynikających z trudności i niepowodzeń w nauce. Asystent rodziny zachęca bezrobotnych do podjęcia pracy i wspiera ich w pierwszych miesiącach zatrudnienia. Asystent rodziny wspiera rodziców we właściwym wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych aby to rodzina była miejscem gdzie wychowują się i dorastają dzieci, ale przede wszystkim jego nadrzędnym celem jest dbanie o dobro i bezpieczeństwo dzieci.

W 2023 roku asystent rodziny współpracował z koordynatorem pieczy zastępczej bowiem w latach wcześniejszych mając na uwadze dobro i bezpieczeństwo dzieci konieczne było umieszczenie trójki dzieci w pieczy zastępczej. Po umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej praca z rodziną jest nadal kontynuowana w celu umożliwienia dzieciom powrót do rodziny biologicznej. Po umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej asystent współpracował nie tylko z biologicznymi rodzicami dzieci w miejscu zamieszkania, ale również z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, odpowiedzialnym za dziecko umieszczone w instytucji

sprawującej pieczę zastępczą. Asystent aktywnie uczestniczy we wszystkich działaniach zmierzających do powrotu dziecka do rodziny. Podkreślić należy, iż wspieranie rodziny jest procesem długotrwałym, dającym bardzo trudno osiągalne efekty działania. Asystent często ma do czynienia z wieloletnimi bądź wielopokoleniowymi zaniedbaniami wynikającymi z niskiej świadomości ról pełnionych przez członków rodziny. Tylko nieliczna część rodzin otwiera się na współpracę i podejmuje wyzwanie jakim jest zmiana dotychczasowego trybu życia i nawyków. Wiele rodzin ukrywa swoje problemy, a czasem wręcz zaprzecza ich istnieniu. W tych rodzinach praca asystenta trwa o wiele dłużej i nie zawsze kończy się przezwycięciem trudności w rodzinie. Wiele rodzin potrzebują stałego i długotrwałego wsparcia asystenta.

a) Opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną.

W 2023 roku w 14 rodzinach realizowano działania wspierające w oparciu o plan pracy. Plany pracy zostały sporządzone w rodzinach przy udziale wszystkich członków rodziny oraz skonsultowane z pracownikiem socjalnym. Plan pracy z rodziną, obejmuje zakres realizowanych działań mających na celu przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, a także zawiera terminy ich realizacji i przewidywane efekty. Asystent rodziny sporządza diagnozę sytuacji rodziny po czym sporządza z rodziną plan pracy który zawiera cele, działania i przewidywane efekty oraz osobę odpowiedzialną za realizację danego działania.

b) Udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;

Realizując to zadanie, asystent rodziny udzielał poradnictwa w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego. Prowadził rozmowy edukujące, zachęcał rodziców do systematycznego wykonywania prac w domu (min. sprzątanie, zmywanie, dezynfekowanie, gotowanie, pranie, wietrzenie), pomagał w tworzeniu harmonogramu wykonywania obowiązków domowych z podziałem na członków rodziny oraz wspierał w jego realizacji. Asystent rodziny pośredniczył i koordynował wsparcie rzeczowe rodzin w postaci pozyskania od innych osób odzieży, obuwia, pościeli, mebli, sprzętu AGD, zabawek i książeczek dla dzieci. Asystent rodziny prowadził także konsultacje z rodzicami na temat racjonalnego gospodarowania budżetem domowym. Przypominał rodzinom, że zgodnie z *ustawą z dnia 11 lutego 2016r o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci* świadczenie wychowawcze 500+ z założenia ma częściowo pokryć wydatki związane z wychowywaniem dziecka, sprawowaniem nad nim opieki oraz zaspokojeniem jego życiowych potrzeb. Asystent rodziny udzielał informacji oraz poszerzał świadomość w zakresie przysługujących klientom praw obywatelskich, reprezentował rodziny w instytucjach, informował także o możliwości bezpłatnego skorzystania z pomocy Rzecznika Praw Konsumenta dyżurującego w Starostwie Powiatowym.

c) Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych oraz psychologicznych

W rodzinach objętych wsparciem występowały zjawiska degradujące rodzinę takie jak alkoholizm, przemoc, bezrobocie, niepełnosprawność fizyczna i intelektualna, uzależnienie od hazardu, bierność i niezaradność życiowa. W związku z tym motywowano poszczególnych członków rodziny do podjęcia leczenia odwykowego, do podjęcia terapii oraz skorzystania z pomocy grup wsparcia dla osób uzależnionych. Podejmowano działania mające na celu aktywizację zawodową. Proponowano udział w projektach, szkoleniach, warsztatach. Przekazywano informacje na temat możliwości skorzystania z bezpłatnej pomocy psychologicznej, umawiano na wizyty. W efekcie podejmowania działań **9 rodzin korzystało ze wsparcia psychologa. Pomocą psychologiczną objętych zostało 19 dzieci.**

W pracy z rodzinami wskazywano możliwości uzyskania wsparcia finansowego, wskazano możliwości różnorodnych form pomocy z podaniem numerów telefonów, linków do stron internetowych.

W 2023 roku rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny korzystały z pomocy:

- ✓ psychologa 9 rodzin
- ✓ prawnika 7 rodzin
- ✓ psychiatry 4 rodziny
- ✓ w Poradni Pedagogiczno Psychologicznej przebadano 3 dzieci,
- ✓ w Poradni Zdrowia Psychicznego leczono 3 dzieci.
- ✓ PFRON 2 rodziny
- ✓ PCPR 2 rodziny

Asystent rodziny pracuje na kilku płaszczyznach, jest to praca metodyczna. Działania Asystenta Rodziny w środowisku rodzin objętych wsparciem polegają przede wszystkim na wspólnych rozmowach, udzielaniu porad, podpowiadaniu właściwych rozwiązań, wyjaśnianiu niepokojów i wątpliwości, asystowaniu podczas wykonywania codziennych czynności oraz zobowiązaniu podopiecznych do wykonywania konkretnych zadań czy motywowaniu do poprawy swojej sytuacji poprzez podjęcie leczenia odwykowego. Wśród zasobów, na których można oprzeć prace z rodzinami największą rolę odgrywa chęć zmiany swojej sytuacji i aktywna współpraca dlatego tak ważne jest podmiotowe podejście asystenta rodziny. Do podejmowania najważniejszych decyzji rodziny potrzebują wiele czasu. Systematyczne wizyty i rozmowy w rodzinie powoli przynoszą efekty. Rezultaty pracy asystenta rodziny najbardziej widoczne są w obszarze opiekuńczo- wychowawczym. Rodzice poświęcają więcej uwagi dzieciom, kontrolują stan zdrowia dzieci, interesują się życiem szkolnym dzieci.

d) Wspieranie aktywności społecznej rodzin.

Asystent rodziny włączał rodziny w działania na rzecz społeczności lokalnej. Rodziny chętnie włączały się z działania wspierające inne rodziny min. zbiórka ubrań, mebli czy innych potrzebnych rzeczy. Część rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny utworzyła Grupę Wsparcia Aktywnych Rodziców. Grupa wsparcia integruje rodziny z podobnymi problemami życiowymi, pozwala zmniejszyć wątpliwości rodziców, ich niepokoje, pozwala także na wymianę doświadczeń. Jest miejscem, w którym można odpocząć, podzielić się swoimi problemami i uzyskać wsparcie.

e) Motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;

Asystent rodziny wskazywał skuteczne metody szukania pracy oraz pomagał w pisaniu SV. Motywował rodziny do podjęcia pracy na umowę o pracę i pracy sezonowej. Większości bezrobotnych jest zarejestrowana w Urzędzie Pracy. Asystent rodziny przekazywał informacje o aktualnych ofertach pracy oraz wspierano klientów podczas rozmowy z pracodawcą.

f) Udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej

Aktywizacja zawodowa rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny odbywała się min. poprzez motywowanie do podjęcia pracy, pomoc osobom poszukującym pracy, wskazanie sposobów aktywnego poszukiwania pracy, pomoc w kontaktach z pracodawcą i doradcą zawodowym. W wyniku podjętych działań sytuacja zawodowa w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny w 2023r. przedstawiała się w następujący sposób:

- ✓ Umowa o pracę -6 rodzin
- ✓ Prace dorywcze – 1 rodziny
- ✓ Świadczenie pielęgnacyjne – 2 rodziny

- ✓ Uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej w SDS – 1 rodzina
- ✓ Nie pracuje - 2 rodziny
- ✓ Renta chorobowa - 2 rodzina

g) Motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowaniu prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych.

Asystent rodziny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej realizując zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Piecki na lata 2021-2023 r. przyjętego Uchwałą Nr. XXX/184/21 z dnia 19.04.2021r. Rady Gminy Piecki, zobowiązany jest do podejmowania działań profilaktyczno - edukacyjnych mających na celu wspierania rodziców we właściwym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz podnoszenia poziomu świadomości rodziców wobec uzależnień dzieci.

W związku z powyższym, w dniu **31.03.2023r. O godz. 12.30-14.30** w Świetlicy GOPS w Pieckach odbyły się **warsztaty profilaktyczno - edukacyjne „Uzależnienia behawioralne ze szczególnym uwzględnieniem nadużywania telefonu, komputera i Internetu”**. Z tej formy wsparcia skorzystało 6 rodzin. Warsztaty kierowane do rodziców z rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. Warsztaty przygotowane i prowadzenie przez asystenta rodziny.

h) Monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;

w 2023 asystent rodziny 5 razy wnioskował do kierownika GOPS o zakończenie współpracy z rodziną. Kierownik GOPS przychylił się do wniosków asystenta rodziny i współpracę zakończono w 5 wnioskowanych rodzinach. Asystent rodziny monitorował funkcjonowanie rodzin z którymi współpraca została zakończona. Monitorowanie sytuacji rodzin po zakończonej współpracy odbywało się w zależności od sytuacji i potrzeb rodziny, przeciętnie jest to czas do pół roku od zakończonej współpracy.

i) Udzielanie informacji w zakresie instrumentów polityki na rzecz rodziny

Rodzinom objętym wsparciem asystenta rodziny przekazano informacje dotyczące możliwości uzyskania instytucjonalnego wsparcia, w tym adresy i numery tel. instytucji wspierających dziecko i rodzinę oraz nr. telefonów do przychodni i lekarzy specjalistów z woj. warmińsko – mazurskiego. Asystent rodziny na bieżąco informował o możliwościach uzyskania wsparcia np. dodatek osłonowy, dodatek węglowy, dodatek energetyczny, dodatek mieszkaniowy, stypendia, dożywianie dzieci w szkole itp. Asystent rodziny w 2023 w jednej rodzinie udzielał wsparcia w ramach realizacji ustawy i programu „Za życiem” gdzie wspólnie z rodziną opracował katalog możliwego wsparcia.

j) Reprezentowanie rodzin przed urzędami i instytucjami

Asystent rodziny 16 razy towarzyszył rodzinom objętym wsparciem podczas wizyt w szkole, 3 razy w Poradni Pedagogiczno – Psychologicznej, 7 razy w PCPR, 12 razy towarzyszył rodzinom podczas wizyt u lekarza. Asystent rodziny umawiał wizyty do lekarzy specjalistów zarówno dla dzieci, jak i dorosłych.

k) Wspieranie rodzin w realizacji codziennych obowiązków

W rodzinach objętych asystą prowadzone były następujące działania zmierzające do wspierania w realizacji codziennych obowiązków:

- ✓ udzielania pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego:
- ✓ instruktaż prawidłowego sprzątnięcia mieszkania (sporządzenie rozkładu stałych czynności utrzymujących porządek w mieszkaniu podział obowiązków na członków rodziny),

- ✓ trening kompetencji w zakresie dbania o zdrowie (edukacja i trening w zakresie profilaktyki zdrowotnej i higieny, zasady pielęgnacji dzieci),
- ✓ edukacja w zakresie gospodarowania budżetem, analiza dochodów i wydatków, planowanie i monitorowanie wydatków, nabywanie umiejętności racjonalnego gospodarowania środkami finansowymi poprzez określenie stopnia ważności potrzeb,
- ✓ niebezpieczeństwa (zobowiązania wynikające z podjęcia pożyczki gotówkowej, zakupów na raty itp., zasady działania kart kredytowych),
- ✓ edukacja w zakresie oszczędnego gospodarowania mediami (sposoby oszczędzania wody, prądu, gazu itp.)
- ✓ pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- ✓ pomoc rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych.
- ✓ wsparcie w kontaktach z pracownikami szkoły, przedszkola

Wspierania kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem”

Kobieta, u której wyszły niepokojące badania prenatalne, rodzina, która wychowuje dziecko zmagające się z niepełnosprawnością i posiadająca zaświadczenie lekarskie mogą skorzystać z pomocy i wsparcia asystenta z ustawy „Za życiem”.

Rolą asystenta jest pomoc w uzyskaniu informacji na tematy najbardziej nurtujące rodziny w pierwszym etapie zmagania się z niepełnosprawnością. Natomiast na podstawie pisemnego upoważnienia może załatwiać, w imieniu rodzin, niektóre ze spraw w różnych instytucjach. W 2023r asystent rodziny koordynował wsparcie kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem”, w ramach tej pomocy **1 rodzina** otrzymała wsparcie asystenta z ustawy „Za życiem”. Asystent rodziny w ramach realizacji ustawy i programu „Za życiem” wspólnie z rodziną opracował katalog możliwego wsparcia. Realizując działania wspierające asystent rodziny 19 razy występował do podmiotów udzielających wsparcia (art.8 ust.3 pkt 2 ustawy ”Za Życiem”).

W pracy z rodziną, asystent w ramach ustawy „Za życiem” prowadzi:

- ✓ doradztwo w zakresie form i miejsc wsparcia
- ✓ poradnictwo oferowane kobietom w ciąży i ich rodzinom,
- ✓ poradnictwo w zakresie pielęgnacji i opieki nad niemowlęciem
- ✓ pomoc w codziennej organizacji życia
- ✓ naukę sprawnego wykonywania obowiązków domowych
- ✓ doradztwo w zakresie zarządzania budżetem domowym
- ✓ informowanie w jaki sposób działają urzędy, placówki wsparcia rodziny i dziecka
- ✓ pomoc w sprawach urzędowych, wspieranie rodziny w kontaktach z pracownikami szkoły, przedszkola, sądu, poradni, przychodni, policji, urzędów i innych instytucji, pomoc w zakresie możliwości podniesienia kwalifikacji zawodowych i poszukiwaniu pracy .

W przypadku zaistnienia okoliczności wskazanych w ustawie „Za życiem” nie jest stosowana procedura przeprowadzenia przez pracownika socjalnego rodzinnego wywiadu środowiskowego. Ze wsparcia asystenta rodziny może skorzystać rodzina, która potrzebuje wsparcia i wyrazi taką wolę. W tym celu rodzina występuje z wnioskiem do Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pieckach. Szczegółowe informacje w zakresie wsparcia asystenta rodziny można uzyskać bezpośrednio w siedzibie GOPS .

Wniosek można pobrać na stronie GOPS w zakładce „Świadczenia Rodzinne”.

2) Systemowa i kompleksowa opieka i rozwój dziecka w rodzinie

a) Opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;

Asystent rodziny udzielał wsparcia rodzinie z której dzieci przebywają w pieczy zastępczej w związku z powyższym asystent rodziny jeden raz uczestniczył spotkaniu zespołu przygotowującego okresową ocenę funkcjonowania dziecka w pieczy zastępczej, oraz wspólnie z rodziną opracował plan pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.

W roku 2023 na terenie Gminy Piecki funkcjonowało 8 rodzin zastępczych, w tym jedna o charakterze pogotowia opiekuńczego. W ubiegłym roku w pieczy zastępczej przebywało łącznie 14 dzieci pochodzące z gminy Piecki, z czego:

- dzieci przebywało w rodzinach zastępczych spokrewnionych na terenie naszej gminy;
- 2 dzieci przebywało w zawodowej rodzinie zastępczej na terenie Gminy Mrągowo (z czego - 1 dziecko przebywało tam do dnia 24 października 2023r., wróciło do biologicznego ojca);
- 8 dzieci przebywało w placówce opiekuńczo-wychowawczej Dom dla Dzieci w Mrągowie. -
- Sześcioro dzieci niepełnosprawnych, które wcześniej były umieszczone w piecach zastępczych, przebywało w Domu Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych w Mrągowie.

W 2023 roku Gmina Piecki ponosiła odpłatność za 12 dzieci przebywające w pieczy zastępczej oraz 6 dzieci umieszczonych w domu pomocy społecznej. **Koszt utrzymania dzieci przebywających w pieczy zastępczej w 2023r. wyniósł 209.899,46 zł.** Natomiast koszt utrzymania dzieci w Domu Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych w Mrągowie wyniósł 410.202,46 zł. **Razem: 620101,92**

b) Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo wychowawczych z dziećmi;

Poprzez wychowanie należy rozumieć min. umiejętne wydawanie poleceń, pokazywanie dzieciom co dobre a co złe, pokazywanie dzieciom jakie są wartości prospołeczne, umiejętne stawianie granic, umiejętne wprowadzanie zasad, konsekwencja w podejmowanych działaniach.

Asystent rodziny przeprowadzał pedagogizację rodziców. Pedagogizacja to praca metodyczna podczas której asystent rodziny pracuje na kilku płaszczyznach. Praca prowadzona jest poprzez:

- ✓ działania na rzecz reintegracji rodziny (edukacja w zakresie wspólnego spędzania czasu przez rodziny, wspólnego uczestnictwa w świętach rodzinnych),
- ✓ poprawę relacji rodzic dziecko (nauczanie o rolach w rodzinie co należy do roli matki, ojca, dziecka itp., rodzaje postaw rodzicielskich i konsekwencje ich stosowania ujawniające się w zachowaniu dziecka),
- ✓ podtrzymanie i zacieśnienie więzów rodzinnych (utrzymywanie kontaktu z bliższą i dalszą rodziną, wspólne spędzanie czasu –gry i zabawy, spaceru itp.),
- ✓ wdrażanie metod nagradzania i karania (bez stosowania przemocy),
- ✓ motywowanie do aktywnego uczestniczenia w życiu szkolnym dziecka, utrzymywaniu systemowego kontaktu ze szkołą dziecka,
- ✓ kontakty z kuratorem, pedagogiem, wychowawcą klasy, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, lekarzem, policją.

- ✓ działania informatyczne wspierające rodziców i dzieci w podejmowaniu decyzji dotyczących edukacji dzieci.

Działania wychowawczo- wspierające prowadzone przez asystenta rodziny w ramach „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021 – 2023” i działania Klubiku Profilaktyki Pozytywnej Dziecka i Rodzica.

W dniu 25.07.2023 r. odbyło się plenerowe spotkanie integracyjne rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. W spotkaniu wzięło udział 27 osób. Spotkanie miało charakter sportowo- rywalizacyjny i integrujący. O tym, jak ważny jest ruch w życiu nie trzeba nikogo przekonywać. Uprawianie sportu daje mnóstwo radości, poczucie spełnienia. Ale nie tylko. Uczy też wytrwałości w dążeniu do celu, pokonywania własnej słabości i wiary w siebie. To także świetna lekcja zdrowej rywalizacji i współpracy w zespole i nauka przestrzegania zasad. Zaproszone rodziny z dziećmi chętnie i aktywnie włączyły się w przygotowanie spotkania, bowiem to im powierzono organizację części sportowej spotkania. Każda rodzina przygotowała konkurencję sportowe które następnie przeprowadziła podczas spotkania. Zadaniem rodziców było zaangażowanie dzieci w przygotowania i przydzielenie im określonych ról podczas konkurencji sportowych.

W dniu 10.08.2023r. odbyło się kolejne spotkanie integracyjno- edukacyjne dla dzieci i rodziców objętych wsparciem asystenta rodziny. Inicjatywa spotkania wyszła od aktywnych rodziców. Zarówno rodzice jak i dzieci zaproponowali taneczne zajęcia dla dzieci Zumba i kalambury. Celem spotkania było wzmacnianie więzi rodzinnych jako czynnika chroniącego przed zachowaniami ryzykownymi dzieci i młodzieży.

W dniu 24.08.2023r. na zakończenie wakacji asystentem rodziny wspólnie z rodzicami przygotował dla dzieci ognisko integracyjne. Ognisko było idealną okazją do zacieśnienia więzi pomiędzy rodzicami i dziećmi. Rodzice mogli bliżej poznać swoje dzieci oraz siebie nawzajem i lepiej się zrozumieć. Dzieci zaś mogły cieszyć się czasem spędzonym z najbliższymi oraz poczuć wsparcie i akceptację ze strony rodziców.

c) Udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;

W Poradni Psychologicznej – Pedagogicznej przebadano troje dzieci z rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. Troje dzieci zostało przebadanych przez psychiatrę dziecięcego. Dzieci te objęto opieką specjalistyczną. Z pomocy pedagoga szkolnego systematycznie korzystało 15 dzieci. Dwie rodziny korzystały ze wsparcia Fundacji Sapere Aude w lokalnym Punkcie Pomocy Pokrzywdzonym Przystępstwem w Mrągowie. W ramach działań w w/w Fundacji rodziny korzystała ze wsparcia psychologa (w szczególności dzieci), rodziny uzyskały pomoc prawną, finansową, oraz wsparcie radcy prawnego w odbywających się sprawach Sądowych. Fundacja pomocy udziela bezpłatnie. Nie prowadzono grupowych zajęć psychoedukacyjnych dla dzieci ze względu na brak Placówki Wsparcia Dziennego oraz zatrudnienia psychologa i pedagoga w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej.

k) Podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;

W 2023 r. asystenci rodziny nie podejmowali działań interwencyjnych w związku z zagrożeniem bezpieczeństwa dzieci w rodzinie

l) Prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;

Asystenci rodziny na bieżąco w rodzinach przeprowadzali działania z zakresu pracy wychowawczej poprzez:

- pedagogizację rodziców, dotyczącą prawidłowego wychowania i opieki nad dziećmi.

- informowanie, jak dbać o higienę i zdrowie, jak zapobiegać zakażeniu koronawirusem, poradnictwo, jak zajmować się chorym członkiem rodziny.
- omawianie korzyści z przebywania w domu, zasad wychodzenia z domu obowiązującego w danym czasie, zmian w tym zakresie.
- omawiano, jak pomagać dzieciom w realizacji zdalnej nauki, asystent dopytywał, czy możliwy jest zdalny kontakt ze szkołą, czy dziecko uczestniczy w lekcjach. W rodzinach, gdzie wystąpiły trudności wynikające z nowego sposobu nauczania asystent udzielał rodzicom wsparcia w kontaktach ze szkołą, był w stałym kontakcie z wychowawcą i pedagogiem szkolnym. Poprzez kontakt ze szkołą, asystent pomógł jednej rodzinie w uzyskaniu komputera do realizacji zdalnej edukacji. Sprzęt udostępniono z pracowni komputerowej szkoły podstawowej.
- przekazywano pomysły na spędzanie czasu z dziećmi, proponowano rodzicom różnorodne formy zabaw dla dzieci i z dziećmi, podając przykładowe linki do stron z propozycjami takich zabaw. Dzieci wymagają większej uwagi rodzica w tym trudnym momencie, jakim jest pandemia. W tym celu asystent rodziny zachęcał rodziców, by czas, kiedy dzieci w większości przebywają w domu wykorzystać na wzmocnienie więzi rodzinnych, okazywanie dzieciom miłości, zainteresowania, akceptacji, troski, do przytulania, chwalenia dzieci, nagradzania
- w razie niepokojących objawów w zachowaniu dziecka motywowanie rodziców do kontaktu z pediatrą, psychologiem czy psychiatrą dziecięcym w postaci teleporady, pomoc w uzyskaniu numerów telefonu.
- przekazywano informacje dotyczące zasad prawidłowego odżywiania dzieci i dorosłych, by wzmocnić odporność
- informowano o zasadach bezpieczeństwa w domu, na ulicy, przestrzegania zasad bezpiecznej zabawy
- prowadzono rozmowy ukazujące zagrożenia i konsekwencje prawne wynikające z pozostawienia dzieci bez opieki, upijania się rodziców w czasie sprawowania opieki nad dziećmi
- wzmacniano i wspieranie konsekwencji i stanowczości rodziców wobec dzieci
- konfrontacja – pokazywanie następstw zaniedbywania dzieci w czasie epidemii przez rodziców w postaci utraty zdrowia lub życia
- wsparcie emocjonalne i działania zaradcze tj. wysłuchanie, pozwolenie na wyrażenie emocji, prowadzenie rozmów wyjaśniających
- wspieranie członków rodziny w wyrażeniu wzajemnych oczekiwań, w poszukiwaniu rozwiązań na zasadach kompromisu
- informowanie o konsekwencjach prawnych wobec osoby stosującej przemoc
- prowadzenie rozmów na temat planowania rodziny, w realizowaniu bilansu
- motywowanie dzieci do realizowania obowiązków domowych
- w ramach profilaktyki uzależnień – edukacja dzieci na temat wpływu alkoholu i narkotyków na rozwój organizmu, prowadzenie rozmów dotyczących bezpiecznego korzystania z komputera, rozmowy na temat zachowań ryzykownych.

W każdej rodzinie objętej wsparciem asystenta rodziny omawiano prawidłowe postawy i modele wychowawcze. W pracy z rodzinami asystenci starali się wydobyć i bazować na zasobach rodziny. Część rodzin objętych wsparciem brała udział w organizowanych przez asystenta rodziny spotkaniach podnoszących kompetencje opiekuńczo wychowawcze, prowadzono grupowe i indywidualne konsultacje wychowawcze. W rodzinach objętych wsparciem przeprowadzano rozmowy wychowawcze zarówno z rodzicami, jak i z dziećmi.

Asystent rodziny systematycznie pracował z rodzinami, dokonywał diagnozy deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo – wychowawczej, zaniedbań względem dzieci. Rodzice oraz dzieci zwiększyli świadomość dotyczącą przestrzegania zasad higieny osobistej. Rodzice pogłębili wiedzę z zakresu pełnienia ról wychowawczych. Rodzice wykazują większe zainteresowanie sytuacją szkolną dzieci, co skutkuje poprawą wyników nauczania wśród małoletnich. Asystent rodziny kontaktował się z pedagogami szkolnymi, kuratorami zawodowymi oraz społecznymi I Zespołu Kuratorskiej Służby Sadowej przy Sądzie Rejonowym w Mrągowie.

4. Spójna interdyscyplinarna współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny

a) Dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie jej Kierownikowi OPS.

Asystent rodziny raz na pół roku sporządza opinię o rodzinach objętych wsparciem i przekazuje ją kierownikowi GOPS, celem podsumowania działań i ewentualnych zmian w planie pracy. W 2023 roku asystent rodziny wnioskował do kierownika GOPS w Pieckach o zakończenie współpracy z 5 rodzinami. W 3 rodzinach praca została zakończona ze względu na osiągnięcie pożądanego celu i pokonanie trudności w rodzinie. Z 1 przypadku zakończono współpracę ponieważ rodzina zmieniła miejsce zamieszkania poza teren gminy Piecki. W jednym przypadku współpracę zakończono ze względu na brak współpracy ze strony rodziny.

b) Współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;

W podejmowaniu działań wspierających rodzinę w trudnej sytuacji asystent rodziny współpracował z :

- Posterunkiem Policji w Pieckach i KPP w Mrągowie
- Parafialnym Zespołem Caritas przy Parafii pw Matki Bożej Różańcowej w Pieckach
- Fundacją Sapere Aude Lokalnym Punktem Pomocy Pokrzywdzonym Prześpiwstwem w Mrągowie
- Szkołą Podstawową w Pieckach i Nawiadach
- Inkubatorem Przedsiębiorczości Społecznej
- Bankiem Żywności w Olsztynie
- Sądem, kuratorami
- Gminną Komisją Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych(wspieranie osób dotkniętych problemem alkoholowym).
- Domami dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie
- Służbą Zdrowia
- Oddziałem Terapii Uzależnienia od alkoholu- ZOZ Lidzbark Warmiński
- Pracownikami socjalnymi
- Pedagogiem
- Psychologiem
- Koordynatorem pieczy zastępczej

c) Współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

W jednej rodzinie objętej wsparciem asystenta rodziny założona została Niebieska Karta. Asystent rodziny współpracował z Zespołem Interdyscyplinarnym, konsultując sytuację w rodzinach z pracownikiem socjalnym adekwatnie do potrzeb oraz brał udział w jednej grupie roboczej.

d) Sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;

W 2023 Sąd nie występował do GOPS z wnioskiem o sporządzenie opinii o rodzinie objętej wsparciem asystenta rodziny.

Prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną

Zgodnie z Zarządzeniem NR 10/2020 Kierownika GOPS z dnia 4 maja 2020r w sprawie wykazu dokumentacji prowadzonej na stanowisku asystenta rodziny prowadzona jest następująca dokumentacja:

- ✓ Zlecenie pracy asystenta rodziny
- ✓ Wniosek o przydzielenie asystenta rodziny.
- ✓ Zgoda na podjęcie współpracy rodziny z asystentem.
- ✓ Diagnoza sytuacji rodziny
- ✓ Plan pracy z rodziną
- ✓ Aktualizacja planu pracy
- ✓ Karty pracy asystenta rodziny.
- ✓ Dziennik pracy asystenta rodziny.
- ✓ Sprawozdania półroczne dotyczące funkcjonowania rodziny.
- ✓ Wniosek do kierownika GOPS o zakończenie wsparcia rodziny usługą asystenta rodziny.
- ✓ Karta monitorowania sytuacji rodzin po zakończeniu współpracy z asystentem.
- ✓ Rejestr pism przychodzących.
- ✓ Rejestr pism wychodzących.

Asystent rodziny pracuje z całą rodziną, ponieważ ich problemy są zwykle ściśle powiązane. Każda rodzina jest inna i potrzebuje innego postępowania. Zwykle jednak asystent zaczyna od pomocy w rozwiązaniu najpilniejszych problemów socjalnych, które często przygniatają rodzinę i uniemożliwiają jakiegokolwiek perspektywiczne działanie. W tym etapie pomocy asystent nie stawia żadnych szczególnych warunków dbając tylko by wspólnie rozwiązywać problemy, jednocześnie nie wyręczać rodziny. Unika też arbitralności, oceniania i pouczania, stara się zrozumieć ich sytuację „od ich strony”. Gdy doraźne problemy rodziny zostaną rozwiązane, gdy asystent uzyska dobry kontakt i zaufanie podopiecznych możliwe jest określenie dalszych ich potrzeb i perspektyw oraz zawarcie partnerskiego kontraktu dotyczącego ich realizacji. Po uporaniu się z bieżącymi potrzebami socjalnymi często na pierwszy plan wychodzą problemy osobiste i konflikty rodzinne. Bez ich satysfakcjonującego rozwiązania trudno wyeliminować uzależnienia, przemoc czy zaniedbywanie dzieci, nie mówiąc już o stałej pracy czy uzupełnianiu wykształcenia. Asystent podejmuje więc pomoc w zrozumieniu i rozwiązaniu problemów psychologicznych rodziny.

Rezultatem pracy asystenta było zakończenie współpracy z 3 rodzinami ze względu na osiągnięcie celu głównego rodziny czyli pokonania trudności występujących w rodzinie. Podmiotowość i indywidualizacja pracy asystenta rodziny spowodowały odejście od

stereotypowego postrzegania GOPS-u jako instytucji „ rozdającej zasiłki „ na instytucję „wspierającą w wychodzeniu z trudnej sytuacji „

Z powyższego wynika, że praca z rodzinami w których występuje tak wiele problemów (bardzo często jednocześnie, gdyż jedne wynikają z drugich) należy do bardzo trudnych, niebezpiecznych i odpowiedzialnych.

Asystent rodziny chcąc dotrzeć ze skuteczną pomocą do rodziny współpracuje z wieloma instytucjami wspierającymi dziecko i rodzinę. Skrupulatna i dokładna diagnoza sytuacji rodziny służy do dobrania odpowiednich metod, technik i narzędzi pracy z daną rodziną. Praca asystenta z rodziną nie byłaby możliwa bez spójnych, kompleksowych działań instytucji wspierających dziecko i rodzinę.

GOPS korzysta ze wsparcia psychologa, konsultanta ds. uzależnień, prawnika i pedagoga. Specjaliści zatrudnieni są w ramach GKPiRPA w Pieckach. Porady specjalistów udzielane są w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w ramach Punktu Konsultacyjnego – Informacyjnego. Udzielanie porad jest bezpłatne.

W 2023r GOPS stwarzał możliwości podnoszenia kwalifikacji asystentom rodziny poprzez udział w szkoleniach i konferencjach on - line, których celem było ugruntowanie wiedzy dotyczącej zadań wykonywanych przez asystenta oraz omówienie trudności napotykanych podczas pracy z rodzinami.

- Szkolenie „ Podstawy metodycznego działania asystenta rodziny”, szkolenie on line.
- Szkolenie „Asystent rodziny- oczekiwania, zadania, wyzwania w codziennej pracy”, szkolenie stacjonarne.
- Wojewódzka Konferencja „ E- uzależnienia- wyzwania dla współczesnej rodziny”, stacjonarne.
- Konferencja „ Zdrowie psychiczne nastolatka z FASD”, on line
- Konferencja „ System przeciwdziałania przemocy w rodzinie w świetle nowych uregulowań prawnych” stacjonarne

4. Utworzenie Centrum Usług Społecznych

W ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 planowane było utworzenie Centrum Usług Społecznych.

Ustawa z dnia 19 listopada 2019r. „O realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych

Art.1

- 1) zasady podejmowania przez gminę programów usług społecznych;
- 2) zasady tworzenia, zadania, organizację oraz zasady działania centrum usług społecznych, zwanego dalej ”centrum”;
- 3) zasady realizowania programów usług społecznych przez centrum.

Art.2.1. Usługi społeczne oznaczają działania podejmowane przez gminę w celu zaspokojenia potrzeb wspólnoty samorządowej, świadczone w formie niematerialnej bezpośrednio na rzecz osób, rodzin, grup społecznych, grup mieszkańców o określonych potrzebach lub ogółu mieszkańców.

Usługi Społeczne mogą być realizowane w zakresie polityki prorodzinnej, wspierania rodziny, systemu pieczy zastępczej, pomocy społecznej, promocji i ochrony zdrowia, wspierania osób niepełnosprawnych, edukacji publicznej, przeciwdziałania bezrobociu, kultury, kultury fizycznej i turystyki, pobudzania aktywności obywatelskiej, mieszkalnictwa, ochrony środowiska, reintegracji zawodowej i społecznej.

W sprawie utworzenia Międzygminnego Centrum Usług Społecznych Rada Gminy Piecki podjęła Uchwałę Nr LXX/434/24 z dnia 19 lutego 2024 roku. Utworzenie Międzygminnego

Centrum Usług Społecznych uzależnione będzie od podjęcia przez Radę Miejską Ruciane-Nida zgody na przystąpienie do Międzygminnego Centrum Usług Społecznych z siedzibą w Pieckach.

III. Źródła finansowania

- Budżet własny gminy w kwocie 83497,90
- Dodatek MRPiPS Funduszu Pracy z „Programu asystent rodziny 2023” do wynagrodzenia asystentów rodziny w kwocie 10516,05

IV. Monitoring

Monitoring prowadzony jest w oparciu o ankietę (załącznik nr.1 do „Programu wspierania rodziny na lata 2021 – 2023” a wyniki zamieszczone w Raporcie do którego informacje pozyskane były z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i Szkoły Podstawowej w Pieckach.

V. Wnioski

Mając na uwadze szerokie spektrum problemów i specyfikę pracy z rodzinami objętymi wsparciem asystenta istnieje potrzeba:

- utworzenia i prowadzenia na terenie gminy Piecki placówki wsparcia dziennego w celu wzmocnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych rodzin oraz pracy z rodzinami przeżywającymi trudności w celu poprawy ich kompetencji wychowawczych aby ograniczyć liczbę dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej,
- zapewnienia rodzinom przeżywającym trudności wsparcia i pomocy specjalistycznej – większej dostępność do specjalistów, min. logopedy, psychologa w terenie, mediatora rodzinny, psychologa dziecięcego,
- zapewnienia dla asystenta wsparcia w postaci superwizji,
- zabezpieczenia środków finansowych na pokrycie części kosztów związanych z pobytem dzieci w pieczy zastępczej,
- dalszego rozwoju poradnictwa psychologicznego, prawnego oraz grup wsparcia rodziny,
- zabezpieczenia finansowego na zatrudnienie asystenta rodziny oraz kosztów podnoszenia jego kwalifikacji,
- podejmowania działań integracyjnych i profilaktycznych zapobiegających niekorzystnym zjawiskom społecznym(kampanie społeczne, festyny),
- nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi, które realizowałyby usługi społeczne wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny,

Zgodnie z ustawą dnia 19 lipca 2019 r. „O realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych” należy dążyć do sporządzenia diagnozy potrzeb i Lokalnego Programu Rozwoju Usług Społecznych dzięki czemu będzie możliwość zaplanowania katalogu usług „szytych na miarę potrzeb” które realizowano by w Międzygminnym Centrum Usług Społecznych.

W grudniu 2023 r Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy z wyłonioną w drodze zapytania ofertowego firmą podjął działania (badanie ankietowe, analiza danych) mające na celu opracowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026.

Sporządził: asystent rodziny